

Tunnivaatluste õppetunnid – levinud mustrid ja edulood

Natalja Mjalitsina, Hiie Asser
10.04, Pärnu

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Unikaalne ja universaalne

Ületulekul eestikeelsele õppele on iga kool unikaalses seisus:

- valmisolek
- ressursid
- õpilaste-õpetajate keelemaastik

Väljakutsed ja soovitused, mis on universaalsed.

LÄHTEKOHAD

- Usk headusesse
- Igaüks annab oma parima
- Ära kuulamine ja edasiminemine
- See on ainult üks episood
- Maitseküsimus

Üldised rõõmud ja õnnestumised

- **Pühendunud personal:** koolides on märgata positiivset hoiakut eestikeelsele õppele üleminekul.
- **Toimivad tugisüsteemid:** on käivitatud või taaselustatud mentorlusprogrammid uutele õpetajatele ja LAK-õppe koordinaatorite ametikohad.
- **Abiõpetajate roll:** õpetaja ja abiõpetaja koostöö on mitmes koolis muutunud sujuvamaks, pakkudes õpilastele vajalikku individuaalset tuge.
- **Kaasaegne õpikeskkond:** laialdaselt kasutatakse interaktiivseid tahvleid, rääkivaid seinu ja digitaalseid õppematerjale.
- **Eestikeelse keskkonna laienemine**
- **LAK-õppe rakendamine**

VÄLJAKUTSED

Tallinn

- **Madal keeleoskuse tase:** õpilaste suhtlus tundides on sageli venekeelne ning esineb liigset spontaanset tõlkimist õpetajate poolt.

Tartu

- **Keskmine keeleoskuse tase** on hea, aga tagasihoidlikuma tasemega õpilased on eriti ainetundides „ära peidetud või peitunud“. Õpilaste jõukohane kaasahaaratus on ebaühtlane ja sellega ei tegelda.

VÄLJAKUTSED

Tallinn

- **Õpilaste madal kõneaktiivsus:** tunnid on tihti õpetajakesksed; õpilaste vastused jäävad lühikeseks ja ühesõnaliseks

Tartu

- On tunde, kus (osad) õpilased ei pea tunni jooksul kordagi midagi häälega lugema, ütlema, arvama. Õpilaste vahelist mõttekat suhtlust ja eestikeelseid koostegevusi vähe.

VÄLJAKUTSED

Tallinn

- **Õpetajate koormus:** suur töökoormus ja väsimus pärsivad õpetajate osalemist koostöötundides ja metoodikakeskuste kasutamist.

Tartu

- Õpetajad kasutavad üksteise loodud materjale, kuid häda peitub selles, et vahel ei orienteeruta teiste poolt loodud õppevaras, kasutus on juhuslik, ebasüsteemaatiline.

VÄLJAKUTSED

- **Lugemisoskus:** Sorava lugemisoskuse puudumine ja tekstist arusaamise raskused takistavad aineõppes edasijõudmist.
- **Tõendeid õpetamisest** on rohkem näha kui tõendeid tõelisest õppimisest.
- **Õpetaja kõnetempo** ja sõnakasutus on emakeelekõnelejäle omaselt kiire ja sihtrühma arvestades liiga vähe fokuseeritud / reljeefne; raske eristada olulist õppimis- või meeldejätmisväärsust.
- **Tunni ülesehituses** järjekindlamalt järgima õppimise seaduspärasusi: häälestus, õppimine, refleksioon.
- **Küsitavad õppemeetodid**, kus tegevus käib, kuid selle mõtte esile ei tule.

SOOVITUSED JA OOTUSED

Tallinn

- Keelekasutuse nõudlikkus: järjepidev täislausetega vastamise nõudmine ja sihtkeele juurde jäämine ilma kohese tõlkimiseta.

Tartu

- Hea keelekasutus algab õpetaja heast eeskujust: õpetaja enda keeledistsipliin, st nii õigekeelsust kui sõnavalikut ning õppimist/arusaamist toetavaid keelerutiine.

SOOVITUSED JA OOTUSED

- Tunni eesmärgistamine:
Sõnastada igas tunnis õpilasele arusaadav keeleline ja sisuline eesmärk.
- Eesmärgid olgu nähtavad, kuuldavad ja õpilastega läbi arutatud; vahekokkuvõtted, mis annavad märku, et eesmärgid on õpilase kätte ulatatud.

SOOVITUSED JA OOTUSED

Tallinn

- 80:20 põhimõte: planeerida tegevusi nii, et 80% ajast räägiksid või tegutseksid õpilased (kooris kordamine, dialoogid, rühmatöö).

Tartu

- Ootus on, et õpetaja ei räägi „tundi täis“, et monoloog läheb õigel ajal vestluseks üle.

SOOVITUSED JA OOTUSED

Tallinn

- Visuaalne toetus: Kasutada rohkem lausemudeleid, tugisõnu (scaffolding) ja piltmaterjali uue sõnavara kinnistamiseks.

Tartu

- Õpetada õpilastele visuaalse lihtsustamise põhimõtteid ja teha sellest töötav tööriist.

SOOVITUSED JUHTKONNALE

Tallinn

- Mentorlussüsteemi arendamine: Leida metoodilist tuge vajavatele õpetajatele sisesed või välised mentorid.

Tartu

- Õpetajatega mentori rolli lahtimõtestamine ja mentori oskuste arendamine (kuidas tõhusamalt toetada alustavat / keelt vahetavat õpetajat).

SOOVITUSED JUHTKONNALE

Tallinn

- Kolleegide vaheline õpe:
Soodustada vastastikuseid
tunnivaatlusi ja parimate
praktikate jagamist kooli sees.

Tartu

- ... ja toetada koolidevahelist
suhtlust.

SOOVITUSED JUHTKONNALE

Tallinn

- Keeleline eeskuju: suurendada täiskasvanute omavahelist eestikeelset suhtlust ka väljaspool tunde.

Tartu

- Kui õpetajate tuba muutub eestikeelse(ma)ks, siis on see märk uude etappi jõudmisest.

SOOVITUSED JUHTKONNALE

Tallinn

- Tunni ülesehituse ja kodutööde mõtestamine: tagada, et kodused ülesanded toetaksid õpieesmärki ega oleks vaid pooleli jäänud tööd

Tartu

- ..., mida AI paremini ja kiiremini sooritab, kui õpilane ise.

AITÄH!

- et tundidesse lubate
- et ära kuulsite
- et oma tööd südamega teete
- IGAÜKS ANNAB OMA PARIMA!